

IL BON PASTUR

KARI MALTI TA CULL XAHR

Ghal moghdia ta 'z-zien fil gid tar-ruh

IMBIERECH MILL PAPA LEONE XIII.

*Jen ir-raghai tajieb: u 'naghraf ia-naghriet tighi, u 'n-naghriet tighi iagħar fuq il-lili.
G. C. (Eo, S Joan:) c. X.*

Pictati, religioni et christianaे dīsciplinæ promovendae operam navatis... Apo toliram Benedictionem, auctoritatem coelestium gratiarum, Omnipotens pro quibus postulasti.

Littera tal Papa Leone XIII lid-direzioni tal B. Pastur, 11 Giugnu 1881 muetka b'ohra tal 25 ta Ottubru 1884

Mia irid jissieħeb ġħallas Hames so'di cull sitt xuħur u għal barra min Malta bill postaq: il klieh imur għal bosta operei taiba ta pajnsa.

Il-Pisa Sena

1887

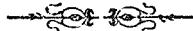
Nu. 2 Frar

LILL' IMSEHBIN

Għandna niz-zuħajr lill dauch collha fost l'imseħbin li ġeddu jissieħbu għas sena li aħna figha u lill dauc colla illi siebu xi shab giødda. Il gid illi dan il-kari malti jagħmel jaſu bosta u aħna nixduħ u coll għaliex rainieħ.

Nfaccru lill min jeħtieg illi il klieħ min dan il-għorġal imur għal opera mkadsa li ia il Compagnia ta' l'Orsolini illi tant gid, bla foħria, kieghdin jagħmlu f'din il-belt.

Għandna nuissu izda illi li kari l'ieħor *Il Uard bla Xeuc*, għalchem l'istamperia ia uaħda, aħna ma aħniex fiċċi imdaħħlin, nirricemandau izda illi jinkara, għaliex jista jagħmel bosta gid ucoll, l'izied għaliex mit-tub min nies zelanti għal gid tar-ruħ tal poplu tagħna.

TRIDU TA TALB

LILL S. BIAGIU ISKOF MARTRI

O cbir kaddis Iskof illi għal virtu ebar tigħeċ-ċebbi stħokkloch, illi pħas-salvatur tad-digna, timxi fuk il-ba-

har, deh ! itlob għad-devoti tighech u fost daun għalja u għal...sabiex rebbeħin min dan il baħar kalil tad-digna, naslu fil port sicur tal genna. *Pater, Ave u Gloria.*

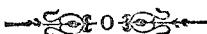
O tabib msemmi tar-ruħ u tal gisem illi bil grazia speciali li klait min għand Cristu u mux bħiliet il bniedem, tait is-saħħha il bosta morda u fost daun mux ftit ta 'l mard tal ghriesem, nitolbuch li teħlesna mill mard tar-ruħ u tal gisem li aħna fi ninsabu u tatina is-saħħha ta kabel. *Pater, Ave u Gloria.*

O int li għamilt tant miracoli, li pħala Elia iħor zitd l'ichel lill fokra u rbaħt il ghedeuua u it-tirann, ħenn għalina u għal... u akalgbilna il grazia li għal l'intercessioni tighech nitolbu. *Pater, Ave u Gloria.*

TALBA

O Signur Gesù Cristu illi tait lill' imkaddes Iskof u Martri tighech Biagiu il kauua li ifejiak cull mart u l'izied il mart tal ghriesem; nitolbuch għal meriti u l'intercessioni ta dan il kaddis serv tighech li teħles lil-na u lill...min dac il mard u min cull mard ieħor Ecch icun.

Daup il granet għarafna illi uieħed Signur, ġabib tagħħna, reċieva grazia min S. Biagiu. Bintu tifla ta 12 il sena mardet bid-difterite, bdeu novena lill S. Biagiu, fil famiglia u mill' euvel giurnata bdiet tghaddi tajieb u fieket contra il cors soltu tal marda u contra il fehma tat-tabib.

ARLOG LI IKASSAM ISSIGHAT LI FIGHOM GESU' CRISTU BATA IL PASSIONI U IL MEUT GHAL FIDUA TAGHNA.

Tibda missitta ta għejb ix-xemx ta inhār il hamis aun il-leil kabel ma miet.

Ora 6.

M. Xinù li ghamel Gesù Cristu aun il-leil kabel ma beda ibati, ghas-sitta ta fil ghaxia ?

T. Mar jeñu il licenzia min għand Ommu Maria SSa u la tatu il consens tañha li imut għalina bnedmin.

M. U x' tagħmel aun int tad-devozjoni ?

T. Inghejjid ech: Gesú tigħei atini il grazzia lii nhob u nistna l' ommoch Maria chem iſħokkija.

Ora 7.

M. Xinú li għamel Gesù Cristu aun il-leil kabel ma miet f' din is-sigha ?

T. Ingħiabar ma l'Apostoli maħbuħin tighu sic-Cenaculu ta Sion, Gesù chiel maħħom il ħaruf Pasquali biex iġħallimna nobdu il-ligi t' Alla, ġasel bl' idein tighu onnipotenti rglein l'Apostoli biex iġħallimna l' umilità, imbagħat istituixxa is-SSmu Sagament ta l'altar fejn riet jibka magħna sa tmiem id-digna.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Inghejjid ecch: Gesú tighi zejjnni bl' umilità u atini il grazja li spiss nircevich sagmentat bl' indafha tar-ruħ, u bizzieda ta l'imħabba tigħeċ-

Ora 8.

M. Xinù li għamel Gesù Cristu Sidna għal xi't tminejja ta aun il-leil kabel ma miet ?

T. Hareg mic-Cenaculu ta Sion flimchien ma l'Apostoli, mar fl' Ort tal-Getsemani biex ighalleml l'orazioni u jati bida lill passiojni li chellu ibati għalina.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Inghejjit ecch: Gesú tighi, atini l'ispiritu ta l'orazioni u atini il mezzi tas-salvazioni ta ruħi.

M. Ghidli x' baia ta Gesù Cristu Sidna geuua l' Ort f' din is-sigha ?

T. Bata biza u tregheit tal-kalb, affan l'izied cbir li giebuħ fl' agunia, gegħluħ iż-gherek il għarak ta'd-dem.

M. X' talba taghmel aun ?

T. Ingheid ecch : Gesù tighi atini il biza tighech, u scansani deijem mil mishut dnub il meijet.

Ora 9.

M. Xchien ibati Gesù Cristu fid-disgha ta bil-leil.

T. Chien tradit min Giuda Iscariote b'beusa, chien marbut phala ġħati mil lis-beraglia ta Lhud, straxxnat min geuua l'Ort għal geuua il belt ta Gerusalem.

M. X' talba taghmel aun ?

T. Inghejiet ecch: Gesù tighi ħenn mil ġiet tighi, u bil grazia tighech igħorni mighech għal deijem.

M. Għeidli x'sofra izied Gesù Cristu fdina is-sigha ?

T. Sofra il ghajjat, ittagħiż, l' imbuttar, u dakkiett tar-riglein lil mistħia m'l populu collu li ġareg jaraħ marbut phala ġħati.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Ingheid ech: Gesù tighi atini il grazzia li nsofri collox imħabba fitch. (*tissocta.*)

LA PICCOLA CASA DI S. GIUSEPPE DELLE ORSOLINE

Aun bosta illi isemmu id-dar li il *Compagnia ta S. Orsola* feħsieba tagħmel u oħrain isaksu x'inhì.—Għandhom jafu illi fost l' opri illi S. Vincenz di Paoli ir-riemanda u għamel, ia ucoll id-dar fein icunu milku-ġħin it-trabi ta dauch in-nisa li iħorrū fil-ghodu ghax-xogħi, u fil-ġħażja jigu għal-lichom. Dan, li trid tagħmel il Cumpagnia tagħna. Tista ucoll il Compagnia tati tagħlim ta cull xorta, lill xi tfailiet li tieħu għal l'educazioni ; ma eimmx dàbiu ta 'ndiema mit-tagħlim li jista icollom. L' Orsolini deijem id-distinguue ruħhom f' it-torbia tant religiusa chem, civili illi tau f' pajysi oħra lit-tfal. L' Orsolini ta Corck, ta Brescia, tal Gre-

cia uma maghrufin. Ecch ucoll tarau li għad tagħmel il compagnia tagħna. Ma bediex dan l' iż-żiġi għaliex għad ma sibniex dar mdakksa għaliex. L' opri t' Alla deijem jibdghu bil f'tit; il compagnia tagħna già ja magħrufa u maħbuba minn ċull minn jafa, għal tant operi ta carità illi l' aħħua tagħna jagħmlu ; u l' cbir Patriarca San Giusepp, jistenna li aħħna nibdgħulu issa dan l' Istitut li icun dedicat lilu u fih għandu juri il kauua tal Protezioni tighu. Ghanna tama li f' dan ix-xahar ta Marzu Alla u 's-Superiuri jicconcedulna li nibdgħu din l'opra, u ghaleċċi bis-sensia ta 's-Superiura u ta 'r-Rettur tagħna għamilna daun il chelmeite.

Min jaf b'xi dar fil Belt, illi tħod għal dan l' Istitut, jagħmel carità iħarrarfna biha.

M. Anna Camilleri Ors. *Maest. delle Nov.*

M. Giuseppina Beyley *Nov. Collegiale*

M. Teresa Zammit *Postul. Collegiale*

ADAH

STORIA TA LUDIA

Min rà l' Olanda, rà f' Amsterdam, il belt principali, chem luu emm jinsabu; gejin mill Portugall. Daun ilom emm min zmien ir-rè Filippo II li checciom min pajisu u märru b' gidom fil Germania u fl'Olanda jitkolbu fein jokogħdu. Għamlu gid izied f' dauch il pajisi t' annegoziu u ta 'x-xogħol u saru *colonia ludia* f' dauch l-artijet. Ma ġalleu xein mill' usiet taħħhom religiusi u ankas min dauch tal portughisi fein chien kabel. Għal-eċċi ma ificciu xein l' usiet ta l' Olanda imma jagħmlu festi u divertimenti spagnoli u ighallmu l' uliedom il portughis u 'l-ludi.

Fost daun chien emm uieħed li chien jismu Gonzales d' Evora ragel ghani u stmat uisk fost il lud ta l' Olan-

da, li chien jokghod f' Palazz fit-triek riala ta Pumbii : negoziant ta 'd diamanti u min dauch li deijem jigbru quadri u fiuri. Chellu il h̄etan tas-suali micsijn bil quadri mill' actar famusi u chellu loggia bill fiuri min tul il gnien collu. Chien stinat mill' izied ghal dauch issuperstizioniet collha illi ma 'l-ligi ta Mosè izidu il lud. Chien izda ucoll ihares il-ligi ta Israeli. Chien isum, chien jaghmel il festi ta'l-ligi, u fid-dar chellom oratoriu fein chien conservat fil ghozza il c̄tieb ta l' Iscrittura u nar ta gimgha fil ghaxia chienet tinxeghel il lampa ta seba dual u nar ta sibt ma chienux jaħdmu u ma jagħmlu xein f' daru.

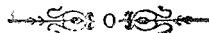
Gonzales chellu ħafna aħħua illi biccia minnom, fil bzoan, chienu igheixiu fid-dar tighu. Min tmen titfal ma bakagħlux klief uaħħda, Adah, li chien iħobba pħal daul ta ghaineiħ. Omma mietet fit-tuelid ta din it-tifla. F' din chien kighed it-tama tighu colla u min zghurita chienet f' moħħu u f' kalbu. Ia chienet thobbu quasi listess; u deijem ghaineiha f' missiera u dan il ħsieb ta missiera min dakkiet chien jinquietagħa. Għaliex għalchem biex ma thallix il missiera chienet makdret tant partiti taiba li chella, u għalchem chienet tiħda fix-xogħliet sbieħ u fl' istudi ; għalchem chienet takra is-Sacra scrittura u tagħmel il-ligi ta Mosè, izda chienet thoss f' kalba li ħa bgħid mil-ligi li jeħtieg li tagħmel; bgħid mil-cbir Alla li chien imissa thobbu aħjar, u dan il ħsieb chien jittormentagħa, għaliex missiera chien ludi stinat.

(tissocta)

AHBARIET

Bil ferħ ta kalbna nistgħu nħabbru illi il-Cnisia li tielgha fl' Imsida barra mil 2444 Lira li chienet kalghed is-sena l-oħra, mingħand listess persuna regħġhet każiġed 850 lira. U min floch li tilfet mill munita ta Malta, li chienet ma l-peueel somma, kalghet £ 6 fuk dich is-somma. Issa kalghed ucol £75 legat li ħalletila is-Signorina

Maria Spiteri Agius benefattrici oħra tal Cnejjes u operi pii ta paċċsna, illi tlifnigha ftit xhur ilu. S. Giusepp titolar tal Cnisia gdida ta l' Imsida iħenni lill cull min ighein din l'opera u izied lill dauec il ebar benefatturi taħha! — Mitlubin nirricemandau l' opera tal kuddiesa Riparatrice illi bdiet f' Haz-zabbar. Min jissieħeb u iħallas 6 soldi għal darba icollu seħem f' din il kuddiesa ta cull-euvel gimgha ta'x-xahar. — Nirricemandau il ctieb zgħejr *Il Kalb ta Gesù* illi aħna stampaina. Jimbieħ 2 soldi u nofs il copia ghall' opera ta 's-Santa Infanzia. Emm min raħġ għali uara li sar xi ctieb acbar u erħas. Izda għandcom tkeisu illi dan tagħna irid iħalli xi klieħ ghall opera ta S. Infanzia u għal xi opra oħra ucoll u mużgħalina 'nbegħu.

L' OPERA TAS-S. INFANZIA

Ftit zmien ilu id-Direttur generali ta l' opera ta 's-S. Infanzia Mons. Demimuid chien Ruma ghall' interassi ta l' opera in niċċsa; chellu udienza għand il Papa. Chelli ix-xorti, igħeid, illi ngheid lill Papa chem jagħmlu għal gid ta din l' opera il membri u l' associati taħha. Il chelma tighu u uicciu ma jistgħux imorru min kuddiem ghainejja. "Jena imbi e rech, kal il Papa, lill imsieħbin collha u il benefatturi u il dauech collha li igħeinu il dina l' opera ill tagħmel tant gid, illi is-salva tant eruieħ u li trabbi tant tħsal fir-religion imkadsa."

Aun f' Malta fis-sena 1886 scont ir-rendicont li ġareg f' dan ix-xahar, ingiabru £ 1100. Alla iħallas lill bnefatturi illi tauu bicċia minnōm somom sbieħ uisk. Alla iħallas lill cull min ta is-sitt-ħabbiet fix-xahar għal dana l' Opera u dauech il creaturi innoċenti jitkolbu l' Alla għal min jaħseb fihom aun fl' art!

MONS. DR. F. SPITERI AGIUS

Meta chien già lest u stampat in-numru l' ieħor, seu seu fit-28 ta 'x-xahar lieħor, miet il maħbub ħabib tagħna Mons. CHIERICU DR. FRANC. SPITERI AGIUS. Dan chien ragel mzejen bil virtú colla. Chien educat u istruit, umili u caritativ mill' izied. Ghamel bosta opri taiba f' paċċa u fost l' oħrain ghamel l' *Istitut tal-Pilar* għal edukazzjoni tat-tfal bniet. Hadem fl' Istituti l' oħra ucoll.—Chien jati ucoll għalihom bill uisk ! L' umiltà tighu ma ġalletux isir Sacerdot, u 'l carità tighu īa tibka tissemma ! Igheidu il fokra chem chien jatihom, chem tfal pericolanti giabar f'diar ta l'edukazzjoni. Il meut tighu giebet hasra fil paċċa u telfa lill cneijs u lill fokra. Il Papa Leone XIII xi ġumes snin ilu baġħattlu dac it-titulu, ghax-xogħlijet li ghamel għal Propaganda, izda ua katt ma ġabb daun l' unuri u katt ma libes ta Prelat. Alla iħennieħ fil Genna u aħna nitolbu għaliex f' din l' art.

Nitolbu lil imsieħba tagħna ucoll li jiftaeru fl'eruieħ ta daun l'imsieħba f' dan il-għurnal.

Marianna Agius min Hal Lia, mietet fit 3 ta Dicembru 1886.—Maria Concetta Zahra xebba ta 20 sena, mietet fit-18 ta Jannar.—Salvatore Barun miet fit-28 ta Jannar.

Requiem Aeternam.

BIS-SENSIA TAL CNISIA

Id-Direzjoni.

Għal minn iddi } Fl'Istamperia ta G. Mifsud e Figlio Str. S Orsola N.187c
issieħxa } Għan-nahha l' oħra għand is-Sur Lorenzo Dato